

Pracovní list

Předmět: Zeměpis

Ročník: Šestý

Opakování vzdělávacího celku: Hydrosféra

Jezera

-přírodní sníženiny na zemském povrchu částečně nebo úplně vyplněné vodou

-mají velký geografický význam, velká jezera ovlivňují podnebí, usměrňují říční odnos, mají i turisticko-rekreační funkci a hlavně jsou zdrojem povrchové pitné vody

-převážná část sladké vody je soustředěna ve třech oblastech

- 1.) Severní Amerika- Velká kanadská jezera
- 2.) Jezera Východoafrické příkopové propadliny
- 3.) Pánev nejhlubšího jezera planety-Bajkalu

Najdi si na mapě tato jezera

Zapiš si názvy Velkých kanadských jezer

Jaký živočich žije pouze v Bajkalu?

Dělení jezer podle původu:

- 1.) tektonická-vznikla poklesem ker zemské kůry podél zlomů (př.Kaspické m.)
- 2.) sopečná-vznikla v kráterech vyhaslých sopek, zahrazením údolí ztuhlou lávou apod.(př.Crater Lake v USA)
- 3.) ledovcová-vznikla odsunovou nebo akumulací činností ledovců (př.skandinávská jezera, část Velkých kanadských jezer)
- 4.) krasová-(př.Skadarské jezero)
- 5.) jezera vzniklá říční erozí-kolem dolních toků řek (př.kolem Dunaje či Nilu)

Najdi si na mapě tato jezera

Řeky

-povrchové vody tj. potoky + řeky tvoří dohromady říční síť, ročně řekami oteče 37 100 km³ vody

-vodní toky začínají jako potoky a bystřiny, spojením několika menších pramenných toků vzniká řeka

-každá říční síť má hlavní tok a přítoky

pojmy: ústí-místo, kde se řeka vlévá do jiné řeky či oceánu apod.

povodí (plocha v km²)-území, ze kt. hlavní tok se svými přítoky odvádí povrchovou i podzemní vodu

rozvodnice-smyslená čára vyznačující geogr. hranici mezi sousedními povodími

rozvodí-přirozené rozhraní povodí v krajině

úmoří-území tvořené povodími toků, kt. odvádějí vodu do téhož moře

př.ČR = 3 úmoří:

Baltské - Odra

Severní - Labe

Černé – Morava

Najdi si a zapiš, které velké řeky patří k jednotlivým úmořím v ČR. Minimálně 3 ke každému.

průtok-množství vody proteklé průtočným profilem řeky v m³ nebo v litrech za 1s

-vodní toky hodnotíme podle délky toku a průtoku

-průtok kolísá, neboť závisí na zdroji zásobování tj. na sněhu, dešti, podzemních vodách apod.

-řeky jsou složkou oběhu vody, využíváme je v zemědělství i v průmyslu, jsou zdrojem energie, slouží jako dopravní cesty a při ústí jako přístavy

-nejdelší řeka: Amazonka - 7 025 km, 7 mil. km², průtok 120 000 m³

-nejkratší řeky: Reo River - přítok Missouri v USA - 61m, Aril - Itálie - 84m

Najdi na mapě

Vodopády

-vznikají na místech, kde řeka vymílá různě odolné horniny (hlavně v horninách sopečného původu) a tam, kde je reliéf modelovaný ledovcem

-nejvyšší vodopád: Angel (Venezuela) - 979m

Najdi nejméně tři další známé vodopády a zapiš do sešitu

Přehradní nádrže

-akumulované zásoby vody

-plošně nejrozsáhlejší p.n. je na řece Voltě v Africe - 8 500 km²

Vyjmenuj přehrady, které jsou součástí Vltavské kaskády v ČR (7)

Bažiny

-značné rezervoáry vody, kt. vznikly v oblasti znesnadněného odtoku vody

-nejrozsáhlejší b. na území Ruska a Kanady

-výskyt slaných močálů je v bezodtokých oblastech tropů

Podpovrchové vody

- takto se nazývají vody, jež se vyskytují a pohybují v pevných a sypkých horninách
- je to voda vzniklá vsakováním srážkové vody (infiltrací), popř. kondenzací vodních par v horninách, dělí se na půdní a podzemní
- termální prameny- prameny, ve kt. vyvěrá voda s vyšší teplotou, než je okolní teplota půdy
- gejzíry-termální prameny, kt. vystřikují pravidelně v urč. časových intervalech na povrch, je to sloupec horké vody spolu s vodní parou
- oblasti gejzírů - Island, Yellowstone NP v USA, Kamčatka ...

Najdi na mapě výše uvedené oblasti gejzírů

Jmenuj tři známé evropské termální lázně a najdi je na mapě a zapiš do sešitu.

Další informace najdeš v učebnici nebo sešitě. Pracuj s atlasem!

Vypracoval: Mgr. Jaroslav Fránek